

آینه های روبه رو

تئو آنجلوپولس:

من را نماینده سینمای ایران در یونان بدانید

■ سیدمحمدرضا دربدنی، رییس مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی و رابزن فرهنگی سابق جمهوری اسلامی ایران که در آتن حدود چهار سال پیش در دیداری گفت‌وگویی را با تئو آنجلوپولس، کارگردان بزرگ یونانی داشته‌است در اختیار خبرنگاران قرار داده‌است و در آن نکته‌های جذابی دربارهٔ علاقه‌مندی این کارگردان یونانی به سینمای ایران به چشم می‌خورد؛ کارگردانی که به تازگی در گذشته‌است و وزیر فرهنگ و گردشگری یونان اعلام کرده در حرکتی هماهنگ با جشنواره فیلم سالونیک، بخش جایزه بین‌المللی فیلم «تئو آنجلوپولس»افزوده می‌شود.

■ **چطور با سینمای ایران آشنا شدید؟**

سال‌ها پیش، اولین فیلم سینمایی ایرانی را که دیدم خیلی تحت تاثیر قرار گرفتم، فیلم خوش‌ساخت و تأمل‌برانگیز «گاو». مدت‌ها پس از آن، دیگر فیلم ایرانی ندیده بودم و خاطره آن همچنان در ذهنم مانده بود تا اینکه فیلم‌آقای کیارستمی در جشنواره سالونیک عرضه شد. پس از آن بود که علاقه‌ام به دیدن فیلم‌های ایرانی شدت گرفت و اکنون باید بگویم، بیشتر فیلم‌های مطرح ایرانی را تماشا کرده‌ام.

■ **چه نکته‌ای در سینمای ایران، نظر شما را جلب کرد؟**

سینمای ایران در حقیقت مانند یک شعر است، بسیار روان و شیرین و به دل انسان می‌نشیند. سادگی و صفای حاکم بران انسان را جذب می‌کند. نکته بعدی میزان حضور کارگردان زن در سینمای شماس. در هیچ کشوری کارگردانان زن به این میزان حضور ندارند. کار خوب زنان سینماگر ایرانی مرا شگفت‌زده کرده‌است. سینمای ایران، سینمای زنده و فعالی است. در عصری که سینمای اروپا وضعیتی کاملاً بحرانی دارد، سینمای ایران، وضعیت خوبی دارد. وضعیت سینمای اروپا باعث تأسف ما شده‌است؛ سینمایی که زیر فشار سینمای آمریکا فرصت نفس کشیدن نمی‌یابد. هم‌اکنون از هر ۱۰ فیلمی که در یونان به نمایش گذاشته می‌شود، هشت فیلم هالیوودی است و این خیلی تأسف‌بار است.

■ **یک سوال کلیشه‌ای ولی خیلی مهم، شما به‌طور کلی هنر و به‌طور خاص سینما، رسانی قابل هستی؟**

من اعتقاد ندارم که هنر و به‌خصوص سینما فقط برای تفریح به کار گرفته نشود؛ یعنی کارگردانان و هنرمندان فقط برای سرگرمی و تجارت، کار کنند و مردم هم برای تفریح نگاه کنند و بلکه معتمد سینما باید بتواند با مردم ارتباط برقرار کرده و مانند یک کتاب پیام داشته باشد. این پیام می‌تواند هر چیزی باشد که بتواند به مردم و شیوه زندگی آنها کمک کند. البته قبول دارم سینمایی که حامل پیام باشد، کمتر مورد استقبال عموم قرار می‌گیرد.

■ **چرا در عنوان بیشتر فیلم‌های شما کلمه «سفر» وجود دارد؟**

دقت شما برایم جالب است، من به‌عمد از این کلمات استفاده کرده‌ام، به دلیل اینکه معتمد هنر علاوه‌براینکه خودش یک مسیری را طی می‌کند، باید یک سفر درونی را هم نشان دهد، مثل «سفر اودیسه» که در واقع یک سفر درونی، برای خودشناسی و مردم‌شناسی است، زیرا هر قدر مردم را بیشتر بشناسی، بیشتر می‌توانی آنها را درک کنی و با آنها ارتباط برقرار کنی. در هر صورت من زندگی را مانند یک سفر می‌بینم. این سفر می‌تواند سفر واقعی باشد یا سفری فکری که البته این دومی عمیق‌تر و تاثیرگذارتر است.

■ **یکی دیگر از ویژگی‌های فیلم‌های شما سکوت است؟**

مارچلو ماسترویانی – که در فیلم‌های «پرورش‌دهنده زنبور عسل» و «گام معلق لک‌لک» – بازی کرده‌است. یک جامی می‌گوید: «خیلی باید سکوت کرد، تا بتوان موسیقی باران را شنید». من معتمد لحظات سکوت، لحظاتی مهم هستم، بهتر است که بیشتر سکوت کنیم تا بتوانیم، معنی را بهتر درک کنیم.

■ **طولانی بودن نماهای ثابت در فیلم‌های شما چه دلیلی دارد؟ بعضی آن را ضعف فیلم‌های شما قلمداد می‌کنند.**

من معمولاً برای ثبت سکاس‌ها، از یک دوربین ثابت و یک دوربین متحرک استفاده می‌کنم و یک دوربین متحرک همیشه نباید حرکت کند بلکه این آدم‌است که باید عکس‌العمل‌های مختلف انجام دهد، ولی به هر حال من از هر دو آنها استفاده می‌کنم، برخی از کارگردانان برعکس این را دوست دارند و بیشتر از دوربین متحرک استفاده می‌کنند. این نقص نیست، یک سلیقه است.

■ **مخاطب به یک انتظار میهم یا ناامیدی دچار می‌شود، نظر خودتان چیست؟**

قطعاً هدف من القای ناامیدی نیست و فکر هم نمی‌کنم چنین باشد، اما انتظار را قبول دارم. من فکر می‌کنم انسان همواره در یک سالان انتظار نشسته و منتظر بازشدن در روبه‌رویش است، ولی نمی‌داند، هنگامی که این در باز شد آیا چیزی برای او خواهد داشت یا نه؟

■ **به کارگردانان جوان ایرانی چه توصیه‌ای می‌کنید؟**

با توضیحاتی که شما در مورد سینمای ایران دادید، من را شگفت‌زده کردید و این سوال در ذهنم به وجود آمد که اگر امروز سینمای موج نو فرانسه و ایتالیا، قدرت مقابله با هالیوود را به دست نیابود، است پس چطور سینمای ایران توانسته است در مقابل آن حرفی برای گفتن داشته باشد؟ بهترین پیام من به کارگردانان ایرانی این است که من را نماینده سینمای ایران در کشور یونان بدانید، چرا که وقتی احساس می‌کنم ایرانی هستم، حال خوشی به من دست می‌دهد.

معتمد آریا: صلح و آرامش را تقسیم می‌کنیم

فاطمه معتمدآریا، بازیگر سینمای ایران در پاریس جایزه جهانی «هانری لانگ لوا» فرانسه را دریافت کرد. این جایزه هر سال به یک بازیگر به دلیل تلاش در راستای ارتقای حرفه سینما، حفظ ارزش‌های فرهنگی حرفه بازیگری و تعهد و حفظ حرمت روح هنر سینما تعلق می‌گیرد. این مراسم در حاشیه فستیوال جهانی فیلم ونسن برگزار شد.

معتمدآریا پس

از دریافت جایزه‌اش گفت: «همه ما امشب دلیلی مشترک برای با هم بودن داریم؛ بی‌آنکه ببندیشیم به چه زبانی حرف می‌زنیم و از چه کشوری آمده‌ایم و در کجای جهان زندگی می‌کنیم؛ همه در کنار هم

»

»

»

بروز برات! آسمان روابط ایران و بریتانیا همچنان تیره‌وتر است. آیا آسمان مبادلات هنری هم به تیرگی آسمان سیاسی دو کشور است؟ پاسخ به این سوال با استناد به برخی شواهد، می‌تواند منفی باشد. کافی است دوستان‌ران هنر این روزها گذرشان به موزه بریتانیا در خیابان گریتراسل لندن بیفتد؛ جایی که یکی از مهم‌ترین نمایشگاه‌های «حج» در آن جریان دارد. این نمایشگاه که تا ۲۶ ژانویه (ششم بهمن) شروع شده، اولین نمایشگاه بزرگی است که به مراسم «حج» اختصاص یافته و هدف از آن روشن کردن این رکن اسلامی برای بسیاری از غیرمسلمانانی است که نسبت به آن کنج‌گاو هستند. مسوولان بر گزارری نمایشگاه «حج» سیاستی در قلب اسلام» ابراز امیدواری کرده‌اند که این نمایشگاه که تا ۱۵آوریل دایر است، مورد بازدید مسلمانان و غیرمسلمانان قرار بگیرد.

دست‌اندرکاران این نمایشگاه معتقدند پیام صلح حج، بسیار حایز اهمیت است؛ چرا که تصویر خاورمیانه در سراسر جهان طی سال‌های اخیر با خشونت مرتبط شده. بسیاری از بازدیدکنندگان عقیده دارند این نمایشگاه فرصتی برای اشاره به آن دسته از افراد اسلام است که تاکنون کمتر به آن پرداخته شده و یکی از آنها «صلح» است. یکی از بخش‌های این موزه به تفسیر هنرمندان معاصر از حج اختصاص یافته‌است که در یکی از آنها هزاران قطعه آهن کوچک به دور یک آهن‌ربای مغنبی شکل که تداعی‌کننده کعبه است، جمع شده‌اند.

»

»

»

پری ملکی سرپرست و خواننده گروه موسیقی خنیا باشاره به اینکه هشت تصنیف و چند قطعه ساز و آوازی توسط گروه خنیا اجرا می‌شود، گفت: «برنامه‌ای که از سوی گروه خنیا به اجرا درمی‌آید «تهران ۱۳۳۰» نام دارد چرا که بهترین تصنیف‌ها و بزرگ‌ترین آهنگسازان در آن زمان بروز پیدا کردند».

افتتاحیه فیلم فجر و غلبه تلویزیون بر سینما

شرق: مراسم افتتاحیه سی‌امین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم فجر چهارشنبه ۱۲ بهمن در تالار وحدت برگزار خواهد شد. کارگردانی این مراسم پیر عهده جمید حمیدی‌مقدم است که بیشتر کارگردانی تلویزیونی است تا سینمایی و مجری سال تحویل امسال سینما نیز محمد رضا شهیدی فراست. در جشنواره سیام مطابق هر سال قرار است بزرگداشت‌هایی در افتتاحیه جشنواره صورت پذیرد. بزرگداشت‌های امسال به داوود رشیدی، حسین زندیاف، جمال شورجه، علیرضا زرین‌دست و محمد بزرگنیا اختصاص دارد. فیلم‌های بخش بزرگداشت جشنواره سی‌ام در زمانی حدود بین سه تا چهار دقیقه برای بخش در افتتاحیه جشنواره فیلم فجر آماده می‌شود. علیرضا زرین‌دست درخصوص برگزاری این بزرگداشت‌ها به ایسنا می‌گوید: «تمام انسان‌ها نیاز به نوازش و محبت دارند. هنرمند نیاز به ستوده شدن و باور خیران و باور مخاطب عام نسبت به خود دارد و این باورها به او هویتی حرفه‌ای می‌دهد. بزرگداشت یعنی در زمانی بارزش از زندگی یک

»

»

»

»

شرق: گروه آمریکایی «بروکلین رایدر» (Brooklyn Rider) در حالی روز گذشته در تالار هنر شهر سیاتل روی صحنه رفت که آهنگ‌های کشورهای مختلف از جمله ایران را روی صحنه برد. این‌ گروه که با رویکرد سنتی نسبت به موسیقی، توانسته سبک

مخصوص به خود را خلق کنند. روز ۲۹ ژانویه آثاری از کلود دبوسی، یوئوما، فیلیپ گلاس و باخ را به اجرا در آورد. نکته مهم در این اجرا تأکید اعضای گروه روی تاثیرپذیری از موسیقی ایرانی در این اجرا بود. کولین چوکوسن، ویولونسیست گروه به همراه جیوانا سولیما، جانی گاندلسمن، اریک چوکوسن و فیلیپ گلاس در این اجرا هنرنمایی کردند. کولین چوکوسن پس از این کنسرت در مورد تاثیر گروه از موسیقی ایرانی و در زمان دست‌آستبال منتقدان غربی را به دنبال داشت.

ادب‌و هنر

پژواک نام ایران با نام سینمای ایران آمیخته است

بزرگ سینمای ایران از سازمان تبلیغات اسلامی، از رسانه ملی، از شورای شهر و شهرداری تهران، از دانشگاه‌ها و از همه نخبگان و فرهیختگان و مسوولان اجرایی کشور سسوال می‌کنم، آیا اعتلا و حمایت از دستاوردهای فرهنگی، صیات از حریم اخلاق، دیده‌بانی از همه‌های فرهنگی معاندان، ممانعت از فرصت‌سوزی‌ها، عدالت فرهنگی و ایجاد فضای گفت‌وگو و اقناع برعهده شما نیست؟ آیا سینمای ایران را برآمده از انقلاب اسلامی می‌دانید؟ پس چرا در برابر هجوم بر درخت تنومند سینمای نجیب ایران سیر به زیر افکندید و ساکتید؟ عزیزان، ما با کسانی پیمان بسته‌ایم که خون‌شان بر تابلوی فرهنگ این سرزمین ماندگار و نام‌شان بر صفحات زرین هنر این کشور جلودان است.

ما نفرت‌پرانی و کینه‌توزی را غفلت و انحراف از آرمان‌های آن پیر سفر کرده می‌دانیم که گفت: نگذارید انقلاب‌تان به دست ناهالان و نامحرم‌ان بیفتد»

»

»

»

آثار برجسته هنرمندان سراسر دنیااست. این تمایل پاسخی است به ظهور استعدادهای فراوان هنری در کشورهای مختلف خصوصاً خاورمیانه و ایران. فکر می‌کنم ما باید به سمت تغییر شکل تاریخ هنر حرکت کنیم و بدون هرگونه تعصب به اتفاقات هنری کشورهای دیگر توجه نشان دهیم. خرید آثار هنرمندان خاورمیانه و ایران را می‌توان در راستای همین ذهنیت تعریف کرد.» «تیت مدرن» سال گذشته میلادی در دهمین سال دور جدید فعالیت خود نمایشگاهی از آثار ۱۰ هنرمند جهان برگزار کرد که در میان این آثار چیدمانی هم از محمود بخشی‌موخر با عنوان «آلودگی هوا» آرایه شده بود. در کنار تیت مدرن، موزه تیت بریتین هم در صدد جذب کمک‌هایی برای حمایت از هنر خاورمیانه است؛ این حمایت‌ها در قالب برپایی نمایشگاه و خرید اثر صورت خواهد گرفت. در همین راستا این موزه آثاری از هنرمندان جوان ایرانی چون گلناز فتحی، نیکو نجموی و صافق تیرافکن را خریداری کرده‌است. به همه اینها می‌توان برای اولین فستیوال هنر معاصر ایران در لندن را افزود که حاصل دو سال برنامه‌ریزی و تلاش نگارخانه‌ای تعدادی از هنرمندان ایرانی است جهت معرفی و ایجاد بستری مناسب برای مبادلات فرهنگی با سایر هنرمندان هنردوستان، مراکز آموزشی، موزه‌ها، گالری‌ها و نمایشگاه‌گردان‌ها در یکی از مهم‌ترین پایتخت‌های هنر جهان. این فستیوال، پاییز ۲۰۱۲ برگزار خواهد شد.

»

برگه‌های اسکار پخش شد

شرق: امسال اسکار با وجود نامزد شدن فیلم جدایی در اسکار برای ایرانی‌ها از هر سال دیگری مهم‌تر است. برگه‌های رای برای انتخاب برندگان جوایز اسکار ۲۰۱۲ چهارشنبه در اختیار اعضای آکادمی قرار خواهد گرفت. آکادمی علوم و هنرهای سینمایی آمریکا که مسوول برگزاری جوایز اسکار است، اول فوریه به برگه‌ای انتخاب برندگان بخش‌های مختلف جوایز اسکار را برای اعضای این آکادمی ارسال خواهد کرد. اعضای آکادمی تا روز ۲۱ فوریه (دوم اسفند) فرصت خواهند داشت تا برگه‌های رای، نام برندگان بخش‌های مختلف جوایز اسکار روی آن مشخص شده است را به آکامی بازگردانند. طبق سنت هرساله آکادمی اسکار، در روز ششم فوریه (۱۷ بهمن) جوایز بر گزار خواهد شد. مراسم اعطای جوایز اسکار نیز روز ۲۶ فوریه ۲۰۱۲ (ششم اسفند) در سال کنکات اتار لس‌آنجلس برگزار خواهد شد و از شبکه تلویزیونی ABC پخش می‌شود. امسال «بیلی کریستال»، مجری سابقه‌ای آمریکایی مسوولیت اجرای مراسم اعطای جوایز را برعهده

»

»

»

»

»

»

هفت هنر

همه شایعات تئاتری

■ **فرازانه ابراهیم‌زاده:** بخش اصلی و صحنه‌ای سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر امروز به طور رسمی افتتاح می‌شودو چهارراه ولیعصر پر از نشانه‌هایی شده‌است که یادآور برگزاری جشنواره است. اما این روزها لایه‌لای بلبلیورها و تابلوهایی که در جای جای تئاتر‌شهر برای آغاز جشنواره تئاتر فجر نصب شده شایعات زیادی به گوش می‌رسد؛ شایعاتی که محور اصلی‌اش در مورد پنج نمایشی است که در روز پایانی این جشنواره در مجموعه تئاتر‌شهر به صحنه خواهد رفت و براساس تعهد رحمت امینی دبیر جشنواره سی‌ام فجر قرار است بعد از جشنواره نیز ندام داشته باشد. برخی از منابع آگاه می‌گویند که این آثار به دلیل مشکلات ممیزی و ساختاری نمی‌توانند به روی صحنه بیایند و تنها اجرایشان در جشنواره خواهد بود. این پنج نمایش که برخلاف سایر اجرای‌های جشنواره ناهای سرشناسی را بدک می‌کشند، عبارت است از عشق و عالیجناب به کارگردانی حسین پاکدل، مومیا به کارگردانی هادی مرزبان، مقبره سنگی به کارگردانی منیره حامدی، جنوب از جنوب شرقی به کارگردانی ایوب آقاخانی و سیدروماک به کارگردانی محمودرضا رحیمی که به ترتیب در سالن‌های اصلی، چهارسو، قشقایی، سایه و کارگاه نمایش به صحنه خواهند رفت. نکته قابل توجه این است که تعهد اجرای این نمایش‌ها در رحمت امینی داده‌است که همچنان با حفظ سمت دبیر شورای نظارت و ارزشیابی تئاتر هم هست که هنوز رسمی اجراها را باید بدهد. به نظر می‌رسد که مسوولان تئاتر‌شهر و مرکز هنرهای نمایشی با این تصمیم جشنواره تئاتر فجر دچار مشکلاتی شده‌اند. از روزهای گذشته شایعاتی مبنی بر لغو شدن اجرای عمومی برخی آثار به گوش می‌رسد که باعث نگرانی اهالی تئاتر شده‌است. از سوی دیگر منتقد ندشن فائده‌مانی به قرارداد هم بر این نگرانی‌ها افزوده‌است. به نظر می‌رسد که بیشتر از اهالی تئاتر، مسوولان مرکز هنرهای نمایشی و تئاتر‌شهر دچار مشکل شده‌اند و باعث شده برای بروز رفت از این مشکل تصمیم‌هایی بگیرند که در روزهای آینده به صورت رسمی منتشر خواهد شد. مهم‌ترین تصمیم که آن هم به صورت شایعه دهان به دهان گشته‌است، این است که برخی از آثار که پیش از جشنواره به صحنه رفته‌اند ادامه پیدا کنند و تئاتر‌شهر بعد از تعطیلات نوروزی به بهانه بازسازی چندین ماه تعطیل شود. هر چند محمد دشت‌گلی سرپرست مرکز هنرهای نمایشی در گفت‌وگو با شرق این خبر را تکذیب کرد و گفت: «هیچ تصمیمی برای بازسازی تئاتر‌شهر نیست و قرار نیست که این مجموعه تعطیل شود».

اما خبری که روابط عمومی تئاتر‌شهر درباره ادامه اجرای مشروطه بانو به کارگردانی حسین کیانی بعد از جشنواره منتشر کرده‌است، برخی از شایعات را تأیید می‌کند. این در حالی است که نمایش عشق و عالیجناب حسین پاکدل که ابتدا قرار بود در تالار وحدت به صحنه برود از این سالن به سالن اصلی تئاتر‌شهر منتقل شد و حتی با وجود تعهدی که امینی برای ادامه اجرای این نمایش بعد از جشنواره داده‌است با ادامه اجرای کار کیانی عملاً متغی است.

اما این اخبار تنها شایعاتی نیست که درباره جشنواره تئاتر آمده‌است. روز گذشته خبرگزاری ایلنا در گزارشی خبر از کنار گذاشتن انجمن هنرهای نمایشی ایران در جشنواره داد. براساس این گزارش در سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، برخلاف دوره‌های گذشته، مسوولان معاونت هنری ارشد بان هرگونه اعلام قبلی، مسوولیت‌های «انجمن هنرهای نمایشی ایران» را سلب کرده و به موسسه هنرهای معاصر واگذار می‌شود. دشت‌گلی درباره این موضوع هرچند تکذیب کرد که انجمن هنرهای نمایشی از جشنواره فجر کنار گذاشته شده‌است. گفت: «با توجه به برنامه‌های وسیع انجمن هنرهای نمایشی برای برگزاری جشنواره‌های منطقه‌ای و استانی تصمیم گرفتیم که این کارها را به موسسه هنرهای معاصر واگذار کردیم». مهم‌ترین کار انجمن هنرهای نمایشی انعقاد قرارداد با گروه‌های نمایشی و پرداخت‌های مالی است؛ وظیفه‌ای که مدت‌هاست به موسسه هنرهای معاصر واگذار شده‌است.

البته در کنار همه این اخبار معاون هنری ارشاد در گفت‌وگو با بیان اینکه جشنواره‌های هنری نیازی به حضور هنرمندان بی احترام به اندیشه ملت ندارد، گفت: نباید از هنرمندانی که نسبت به وضعیت کشور شایبه ذهنی دارند برای حضور در جشنواره دعوت کنیم.

حمید شام‌آبادی، معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان اینکه جشنواره تئاتر فجر نماد انقلاب اسلامی است، درباره نیامدن برخی گروه‌های خارجی در جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر گفت: اولاً این‌گونه نیست که گروه‌ها حضور پیدا نکنند بلکه به طور قاطع می‌گویم کسانی را که ما برای حضور در سی‌امین فستیوال تئاتر فجر دعوت کردیم، در جدول برنامه‌های ما هستند مگر یکی، دو مورد که به دلیل بیماری و کسالت در این جشنواره حضور ندارند و در واقع چنین گزارشی هم تاکنون نداریم. اما پاسخ‌بنده به تمام کسانی که تصور می‌کنند چنین اقدامی می‌تواند باعث تضعیف سی‌امین جشنواره تئاتر فجر شود، جشنواره تئاتر فجر نما جشنواره انقلاب اسلامی است و هر کسی یا به ساحت ایران و این جشنواره می‌گذارد باید تمام وجودش اظهار ادب و احترام به اندیشه‌ها و اعتقادات ملت ایران باشد و اگر کسی به دلیل هر چیزی که در ذهنش است یا به دلیل هر شایه‌ای که در ذهنش دارد و موضوعی مثل تحریم و موضوعاتی از این قبیل باعث عدم حضورش در جشنواره می‌شود در واقع این اشتباه ما بوده‌است که چنین کسی را در فهرست دعوت قرار داده‌ایم.»